

Asia: VN/22356/2024 ja VN/22354/2024

## **Luonnos hallituksen esitykseksi ja valtioneuvoston asetukseksi asbestityötä ja työsuojelun ammattipätevyyttä koskevan lainsäädännön muuttamisesta**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Kiitos mahdollisuudesta lausua luonnosasiakirjoista.

Asetusluonnos keskittyy enemmän asbestipurkutyöhön. Kaivosteollisuus ry toivoisi erikseen huomioitavan kaivokset ja prosessiteollisuuden esimerkiksi omina lukuinaan asetuksessa.

Kaivosteollisuus ry on tuonut kaivostyön ominaispiirteitä esiin valmistelun aikana. Kuidut nousevat työhgienia-asiana esiin sekä metallimalmi- että teollisuusmineraalikaivoksilla.

Olemme mukana Euromines (Brussels, kaivosalan kattojärjestö) kautta vaikuttamassa oppaaseen, joka komission toimeksiannosta on valmistumassa asbestiin liittyen DIRECTIVE (EU) 2023/2668 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 22 November 2023

Recital: (29)

Opas tullee sisältämään myös toimialakohtaisia huomioita.

Kaivostyö on automatisoitua ja koneellistettua, mikä on parantanut merkittävästi työturvallisuutta ja työolosuhteita. Silti kaivostoiminnassa tulee esiin erilaisia työterveyteen liittyviä kysymyksiä. Kaivostoiminnassa ja louhinnassa on tunnistettu ammattitautena asbestisairaudet, joskin pitkät latenssiajat vaikeuttavat nykyisin tunnistusta.

Työhygienia on tärkeä osa yrityksen turvallisuuden hallintaa, ja sen tavoitteena on ylläpitää ja kehittää hyvää työympäristöä. Työhygieniatoiminta on jatkuva prosessi, joka toteutetaan yrityksen

johdon vetämänä yhteistyössä henkilöstön ja työterveyshuollon kanssa. Työturvallisuuslaki edellyttää, että työhygienian riskien arvioinnissa selvitetään altistuminen järjestelmällisesti.

Keskeisimmät kommentit asbestiasetuksesta:

Toteamme, etteivät henkilökohtaiset mittaukset ole toteutettavissa jokaiselle työntekijälle erikseen, vaan mittaukset olisi voitava tehdä samankaltaisesti altistuvien ryhmittäin.

Altistumisen arviointi hengityksensuojaimen sisäpuolelta on monimutkaista jokaiselle työntekijälle.

Asbestipurun ja toisaalta muun asbestityön esimerkiksi kaivostoimen opetusta ja ohjausta tulisi käsitellä erillään.

Kouluttajapätevyys ja koulutuksista saatavan todistuksen vaatimukset arvioidaan olevan liian kaavamaisia. Työpaikoilla pitäisi olla mahdollisuus järjestää koulutuksia nopeasti ja useiden kouluttajien toimesta. Olisi voitava järjestää koulutusta ja testausta oman henkilöstön voimin.

Kustannusvaikutusten osalta tilanne on epävarma, mutta on selvää, että raja-arvon pienentäminen kymmenkertaisesti aiheuttaa lisäkustannuksia. Suojainten osalta voi edelleen esiintyä vaikeuksia oikeiden laitteiden löytämisessä. Toimittajat eivät ole antaneet varmuutta siitä, että suojaimet pystyisivät saavuttamaan riittävän alhaisen pitoisuuden, joka vastaa kymmenkertaista vähennystä (koko kasvojen peittävä maski ja puhallinjärjestelmä).

Ilmankäsittelylaitteiden ja suodattimien suodatustehon testaaminen kaivoksessa on vaikeaa.

Mittausmenetelmät ja analyysien tuottajat ovat aiheuttaneet ongelmia, sillä kaivosolosuhteissa tilanne voi muuttua nopeasti ja analyysitulokset on saatava viipymättä, ei viikkojen kuluessa.

Suojainten kunnon seuranta ja testaus tulee aiheuttamaan lisätyötä, etenkin kaivosolosuhteissa, joissa laitetoimittajat tai TTL:n henkilöstö eivät ole lähellä.

Muistion mukaan asbestille altistumisen laskennassa voidaan soveltuvin osin hyödyntää myös standardia SFS 3868 ”Ilman laatu. Työpaikkailma. Asbestikuitujen

laskentaperusteet". Ottaen huomioon Malamud" case (Case C-588/21 P) koskien vapaata pääsyä teknisiin standardeihin (ja mahdollisesti vähentyviin suomenkielisiin käännöksiin) viittaustekniikkaa voisi vielä miettiä.

Toivomme raja-arvoihin pidennystä, koska uusi Lupa- ja valvontavirasto aloittaa vasta vuoden 2026 alussa ja toiminnan vakiinnuttamiseen menee aikaa.

Ammattipätevyyteen liittyen kaivoksilla koulutus olisi hyvä liittää työturvallisuuskorttikoulutukseen. Työturvallisuuskortti on laajasti käytössä ja sitä edellytetään myös alihankkijoilta.

Pienenä seikkana kiinnitämme huomiota, että valtio toisaalla (Kainuun ELY, kaivosten ympäristörakentamista koskeva opas) on ohjeistamassa asbestin ja muiden kuitumineraalien esiintymisen seuranta kallioperän mineralogiassa liittyen ympäristörakentamiseen. Kallioperän tutkiminen asbestianalyysillä jatkuvana seurantana ei ole tarpeen, kun sitä on jo todettu olevan kallioperässä, asbestiriskin olemassaolo on jo todettu ja toiminta on sen mukaista.

Yhdymme EK:n lausuntoon, jossa tuodaan yleisenä asiana esille kaikkiin voimassa oleviin työturvallisuusmääräyksiin liittyvän huomattavan ankaran rikosoikeudellisen vastuun (RL 47 luku).

Suomela Pekka  
Kaivosteollisuus ry - H&S työryhmä